

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Žitná 45, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2007 č. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 11. 2009 č.j. 21 Cad 134/2007 – 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2007.

Krajský soud při posuzování věci vycházel z následujícího skutkového stavu: Žalobce uplatnil dne 5. 3. 1991 u Bratislavské správy sociálního zabezpečení žádost o starobní důchod a ten mu byl podle ust. § 21 zák. č. 100/1988 Sb. a § 2 nař. vlády č. 118/1988 Sb. přiznán rozhodnutím Slovenské správy sociálního zabezpečení ze dne 14. 6. 1991 v částce 2690 Kč ode dne 1. 5. 1991. Studium absolvoval žalobce na území dnešní České republiky v době od 1. 9. 1945 do 30. 6. 1952, u českého zaměstnavatele zde pak pracoval v době od 1. 9. 1952 do 30. 4. 1982, na území dnešní Slovenské republiky pracoval v době od 1. 5. 1982 do 30. 4. 1991. Žalobce má a vždy měl české státní občanství, na území České republiky bydlel do roku 1984, poté bydlel na území Slovenské republiky

až do 5. 3. 1999, od tohoto data má opět trvalý pobyt na území České republiky. Podle ust. čl. 33 Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení publikované pod č. 228/1993 Sb. se starobní důchod žalobce považoval ode dne 1. 1. 1993 za důchod ze sociálního zabezpečení Slovenské republiky.

Podáním ze dne 2. 5. 2007 požádal žalobce o přiznání vyrovnávacího přídatku jako rozdílu mezi starobním důchodem vypláceným slovenským nositelem pojištění a starobním důchodem, který by mu náležel podle českých předpisů. Podáním ze dne 17. 5. 2007 pak žalobce upřesnil, že požaduje přiznání starobního důchodu podle českých předpisů o důchodovém pojištění, protože všechny nároky na tento důchod splnil v roce 1991 ještě v době existence ČSFR, po odečtení částky důchodu vypláceného ze Slovenské republiky.

Rozhodnutím ze dne 17. 7. 2007 pak žalovaná žádost žalobce podle ust. § 4 zák. č. 155/1995 Sb. zamítla s odůvodněním, že český právní řád, konkrétně výše cit. ustanovení zákona o důchodovém pojištění dávku vyrovnávacího příspěvku neupravuje.

Krajský soud v Ostravě s poukazem na vázanost v určitých otázkách právním názorem obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2008 č. j. 3 Ads 84/2008 – 33 dospěl k závěru, že na projednávaný případ nedopadají žalobcem uváděné nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 405/02, IV. ÚS 301/05 a Pl. ÚS 4/06, neboť v nich Ústavní soud řešil případy skutkově a právně odlišné. Konkrétně posuzoval otázku zápočtu doby pojištění získané do 31. 12. 1992 pro důchodové nároky vzniklé po tomto datu v jednotlivých nástupnických státech zaniklé ČSFR a v této souvislosti také řešily význam státního občanství pojištěnců. Tyto nálezy se však netýkaly ustanovení čl. 33 Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení řešícího příslušnost k výplatě důchodů přiznaných již nositeli zabezpečení České republiky nebo Slovenské republiky do 31. 12. 1992. Žalobci byl přiznán starobní důchod od 1. 5. 1991 Slovenskou správou sociálního zabezpečení a jeho důchod je tudíž nutno podle čl. 33 Smlouvy považovat za důchod Slovenské republiky, která byla příslušná k výplatě tohoto důchodu ke dni rozdělení ČSFR. Na tomto závěru nemůže nic změnit fakt, že žalobce byl a stále je českým občanem. Jestliže se na starobní důchod žalobce hledí jako na důchod ze slovenského důchodového zabezpečení, nejsou na místě úvahy o tom, že by mu vznikl nárok na starobní důchod i z českého systému důchodového zabezpečení, neboť takový závěr nemá žádný podklad v právních předpisech o důchodovém zabezpečení České republiky. Žádný právní předpis totiž neupravuje nárok na onen „vyrovnávací příspěvek“ a tím samozřejmě ani neupravuje způsob výpočtu výše této dávky.

V podané kasační stížnosti stěžovatel namítal, že se krajský soud v novém rozhodnutí neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu a nevypořádal se řádně s rozhodnými skutečnostmi. Tím došlo v novém rozsudku k nezákonnosti vzniklé nesprávným posouzením právní otázky. Stěžovatel je srozuměn s tím, že na jeho případ dopadá čl. 33 Smlouvy a rovněž s tím, že je mu důchod vyplácen nositelem pojištění Slovenské republiky, nesouhlasí však s tím, že pouze tato smlouva způsobila snížení jeho nároků z československého důchodového systému a toto snížení se projevuje jen proto, že trvale žije v České republice. Tak, jak nyní krajský soud judikoval, porušil mezinárodně uznávanou zásadu pro interpretaci mezinárodních smluv na poli sociálního zabezpečení, tj.

nepoškodit občany uzavřením smlouvy ve srovnání se stavem podle vnitrostátních předpisů. Žádného zvláštního ustanovení o vyrovnávacím přídávku v zákoně o důchodovém pojištění není zapotřebí, neboť vyrovnávací přídavek je částí důchodu, který by náležel podle českých předpisů k důchodu vyplácenému podle Smlouvy. U stěžovatele je navíc výpočet rozdílu obou důchodů velmi jednoduchý – výše čs. důchodu ke dni 31. 12. 1992 by byla upravena podle jednotlivých nařízení vlády ČR o zvýšení důchodů. Od výsledné částky by pak byla odečtena částka vyplácená ze Slovenska přepočtená na české koruny. Nejde přitom o souběh důchodů za stejné doby, ale jde jen o výsledek srovnání fiktivní výše důchodu s důchodem reálným. Stěžovatel nikterak nepopírá, že na jeho případ dopadá čl. 33 Smlouvy, který je navíc v souladu s ústavní pořádkem, ovšem pouze v tom případě, že nedošlo po 31. 12. 1992 ke změně trvalého pobytu ze Slovenské republiky do České republiky. Pokud by se postupovalo výše uvedeným způsobem, bylo by oprávněné očekávání nezměněné výchozí výše důchodu a právní jistota, že důchod bude nadále vyplácet a valorizovat podle situace ve státě trvalého pobytu ten nositel pojištění, který ho vyplácel ke dni 31. 12. 1992, naplněno. Je ale diskriminující, jestliže pouze Smlouva (vedena snahou rozdělit náklady) způsobila skupině důchodců podstatné snížení zákonné výše důchodu. K tomu stěžovatel dodal, že ani u cizího občana trvale žijícího v Česku, by nemohlo dojít k porušení zásady rovného zacházení vyplývající z mezinárodních dokumentů. Důležitou podmínkou je jen trvalý pobyt ve státě, podle jehož předpisů by byl nárok i bez smluvní úpravy splněn. Stěžovatel proto navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázala především na skutečnost, že ustanovením čl. 33 Smlouvy byl realizován jeden ze základních principů, na jehož základě dochází k uzavírání mezinárodních smluv, tj. princip teritoriální, respektive princip aplikace jednoho právního řádu. Jednalo se o zcela standardní řešení, které se používá v mezinárodní praxi. Při vědomí cíle zachování právní jistoty bylo třeba jednoznačně stanovit, že rozdělení společného státu nebude mít vliv na již pobírané důchody. Nelze přitom souhlasit s názorem stěžovatele, že čl. 33 Smlouvy je v souladu s ústavním pořádkem jen tehdy, pokud nedošlo po 31. 12. 1992 ke změně trvalého pobytu ze Slovenské republiky do České republiky. Pokud by žalovaná rozvedla tuto myšlenku do důsledku, znamenalo by to, že soulad čl. 33 Smlouvy s ústavním pořádkem je proměnlivý v závislosti na změnách trvalého pobytu jednotlivých poživatelů důchodů či jiných sociálních událostech. Žalovaná zdůraznila, že čl. 33 Smlouvy sám o sobě nemohl způsobit snížení výchozí výše stěžovatelova důchodu. K rozdílu ve výši slovenských a českých důchodů nedochází v důsledku aplikace čl. 33 Smlouvy, ale v důsledku rozdílného ekonomického vývoje v obou částech bývalé federace. Ke „snížení zákonné výše důchodu“ došlo v důsledku rozdílné měny a z toho vyplývajícího rozdílu vzniklého kursovým přepočtem a dále odlišnými předpisy o zvyšování důchodů, které nabyly účinnosti po 31. 12. 1992 v obou nástupnických státech. Pro dorovnání rozdílu ve výši vyplácených důchodů, k nimž došlo z výše uvedených důvodů, tak není zákonné opory. Ostatně osoby, kterým byl přiznán důchod v ČSFR, nemohly předvídat, že jim bude při přestěhování ze slovenské části společného státu do české části zvýšena výše jejich již vypláceného důchodu na základě předpisů, které nabudou účinnosti někdy v budoucnu. Dosavadní judikatura Ústavního soudu problematiku důchodů vyplácených podle čl. 33 Smlouvy dosud neřešila, na případ stěžovatele nelze vztáhnout ani nálezní Pl. ÚS 4/06. Žalovaná proto navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Stěžovatel sice neuvedl výslovně, kterých důvodů kasační stížnosti uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. se dovolává, z obsahu jeho podání však lze dovodit, že se jedná o důvod uvedený pod písm. d), tedy o jinou vadu řízení spočívající v tom, že krajský soud nerespektoval závazný právní názor obsažený v předchozím rozsudku Nejvyššího správního soudu a nezodpověděl otázky tam předestřené, a dále důvod uvedený pod. písm. a), tedy o nesprávné posouzení právní otázky výkladu a aplikace čl. 33 Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení.

K jednotlivým námitkám uvádí Nejvyšší správní soud následující: Ve svém předchozím rozsudku ze dne 22. 4. 2009 uložil Nejvyšší správní soud krajskému soudu vypořádat se s dosavadní judikaturou Ústavního soudu na téma důchodových nároků pojištěnců bývalé ČSFR po rozdělení federace a s otázkou její relevance pro projednávaný případ, dále s otázkou vzniku nároku na dávku z českého systému důchodového pojištění a s výkladem a aplikací čl. 33 Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení s přihlédnutím k principu právní jistoty a předvídatelnosti práva a principu legitimního očekávání. K tomuto předběžně upozornil i na klíčová ustanovení vnitrostátního práva upravující důchodové nároky i provádění sociálního zabezpečení v době existence ČSFR i v době současné.

Úvodem je třeba přisvědčit stěžovateli, že se krajský soud s předmětnými otázkami nevypořádal zcela komplexně a neprovedl jejich podrobný rozbor. Při hodnocení, zda napadený rozsudek není v důsledku tohoto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, vzal však Nejvyšší správní soud v úvahu, že základní závěry, které soud učinil, jsou z rozsudku seznatelné. S přihlédnutím k procesnímu principu rychlosti a hospodárnosti řízení vzal pak rovněž v potaz, že napadené rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno téměř před třemi lety a že ve věci rozhoduje Nejvyšší správní soud již podruhé. V souhrnu pak dospěl k závěru, že je únosné, aby o kasační stížnosti rozhodl meritorně, ovšemže při vědomí, že právní argumentaci ke klíčovým otázkám bude muset zčásti doplnit sám. Vadu řízení před krajským soudem tedy Nejvyšší správní soud nevyhodnotil jako natolik závažnou, aby sama o sobě bez dalšího vedla ke zrušení napadeného rozsudku.

Nejvyšší správní soud se poté zabýval především otázkou relevance dosavadní judikatury Ústavního soudu. Zde je nutno nejprve zopakovat, že stěžovatelem uváděné nálezy Ústavního soudu (II. ÚS 405/02, IV. ÚS 301/05 a Pl. ÚS 4/06) řešily ve svém souhrnu případy pojištěnců, jimž vznikl nárok na starobní důchod po 31. 12. 1992 a spornou byla otázka zápočtu dob zaměstnání (pojištění) získaných jimi do tohoto data pro jejich důchodové nároky v jednotlivých nástupnických státech. Ústavní soud v těchto nálezech v souvislosti s výkladem čl. 20 Smlouvy formuloval novou normu vnitrostátního práva, podle níž je třeba českým státním občanům s trvalým pobytem na území České republiky pro jejich důchodové nároky vzniklé po 31. 12. 1992 započítat v českém systému důchodového pojištění vždy dobu zaměstnání (pojištění) získanou v systému důchodového zabezpečení ČSFR před tímto datem, bez ohledu na skutečnost, která instituce smluvního státu je příslušná k hodnocení této doby podle zmiňovaného článku 20 Smlouvy. Je-li přitom vyplácen druhou smluvní stranou důchod vypočtený s přihlédnutím k tomu

článku, případně svůj díl důchodu přiznali oba nositelé pojištění, přizná český nositel pojištění k výplatě jen rozdíl mezi dávkou vyměřenou se zápočtem těchto dob a dávkou či úhrnem dávek vyplácených podle Smlouvy (tzv. vyrovnávací příspěvek). V projednávané věci je však podstatný výklad a aplikace přechodného ustanovení čl. 33 Smlouvy, tedy nikoliv otázka zápočtu dob a přiznávání a vyměřování nových nároků, ale otázka nakládání s nároky přiznanými ještě před rozpadem federace. Je tedy zřejmé, že Ústavní soud doposud řešil problematiku odlišnou od nynější, závěry jeho nálezů na projednávanou věc bezprostředně nedopadají a závaznost pro nynější rozhodnutí soudu z nich dovodit nelze.

Z hlediska výše uvedeného je třeba přistoupit k zodpovězení námitek uplatněných stěžovatelem. Nejvyšší správní soud již ve svém předchozím rozsudku upozornil na skutečnost, že stěžovatel splnil s ohledem na ustanovení § 94 odst. 1 zák. č. 100/1988 Sb. a § 2 nařízení vlády č. 118/1988 Sb. podmínky nároku na starobní důchod již dne 1. 5. 1991, tedy ještě před rozpadem společného státu a k tomuto datu byly také jeho důchodové nároky za trvání ČSFR vypořádány. Vyjádřil přitom pochybnost, že by mu po 31. 12. 1992 mohl podle stejných právních předpisů vzniknout nějaký další nárok v České republice, nicméně konečnou odpověď ponechal na krajském soudu, který ve svém prvním rozsudku s poukazem na citované nálezy Ústavního soudu zřejmě k takovému závěru dospěl, byť ho dále nijak blíže neodůvodnil. V nyní napadeném rozsudku pak krajský soud výslovně vznik nároku z českého systému důchodového pojištění popřel. Stěžovatel ve své kasační stížnosti s tímto závěrem nesouhlasí, z jeho podání je však zřejmé, že se jeho úvahy ohledně vzniku nároku na dávku ubírají jiným směrem a že v podstatě požaduje, aby jeho starobní důchod, jenž je s ohledem na aplikovaný článek 33 Smlouvy považován za důchod ze slovenského systému důchodového pojištění, byl považován v jeho případě zároveň za dávku z českého systému důchodového pojištění. Tento důchod by pak měl být následně upraven v rámci jednotlivých tzv. zvyšovacích akcí podle českých předpisů a rozdíl přiznan k výplatě, přičemž uvedený postup by měl být odůvodněn jeho českým státním občanstvím a především jeho aktuálním trvalým pobytem na území České republiky.

Stěžovatel se tedy pokouší o jistou analogii s dosavadními nálezy Ústavního soudu v tom, že tak, jak Ústavní soud posvětil ve svém důsledku duplicitní zápočet dob zaměstnání (pojištění) získaných do 31. 12. 1992 žadateli se státním občanstvím ČR a trvalým pobytem na jejím území v systémech důchodového pojištění obou nástupnických států v těch případech, kdy ke zhodnocení uvedených dob byla dle čl. 20 Smlouvy kompetentní instituce Slovenské republiky, mělo by se za obdobných podmínek hledět na důchody vyměřené ještě za trvání ČSFR zároveň jako na důchody české i slovenské bez ohledu na to, že podle čl. 33 Smlouvy by se mělo jednat jen o důchody slovenské. Výše uvedené konstrukce je pak zapotřebí především z toho důvodu, že stěžovateli by bylo možno přiznat tzv. vyrovnávací příspěvek vzniklý na základě rozdílu v jednotlivých zvýšeních důchodu podle českých a slovenských předpisů pouze tehdy, pokud by ke slovenské existovala ještě i dávka z českého systému důchodového pojištění, k níž by bylo možno tato zvýšení přiznat. Stěžovatel k tomu sám uvádí, že základem pro výpočet dávky z českého systému důchodového pojištění by měl být právě jeho starobní důchod přiznaný slovenským nositelem pojištění ve výši, v níž náležel k 31. 12. 1992. Zde Nejvyšší správní soud pouze podotýká, že stěžovatel poněkud nesrozumitelně používá v souvislosti se svým tvrzeným nárokem na dávku z českého systému důchodového pojištění pojem „fiktivní“. V

jeho případě ovšem nespočívá problém v samotném stanovení výše dávky, kdy je fikce v konkrétních případech při výpočtu skutečně používána (viz, např. dílčení důchodu), ale v existenci samotného nároku, který však může být vždy pouze reálný (tedy buď existuje nebo ne).

Nejvyšší správní soud má za to, že výše uvedený názor stěžovatele je ve svém celku naprostým popřením smyslu a účelu čl. 33 Smlouvy a oporu pro něj nelze nalézt ani v Ústavě a Listině základních práv a svobod. Mezi účastníky není sporu o tom, že Smlouva mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení je součástí Smlouvy o společném postupu při dělení majetku mezi Českou republikou a Slovenskou republikou a jeho přechodu na Českou republiku a Slovenskou republiku, uveřejněné pod č. 63/2000 Sb. m. s. K tomu je pak nutno souhlasit se žalovanou v tom, že čl. 33 Smlouvy lze považovat za vypořádání implicitních závazků federace v oblasti důchodového zabezpečení. Nejvyšší správní soud již ve svém předchozím rozsudku poukázal na skutečnost, že i v době existence ČSFR bylo provádění sociálního zabezpečení v kompetenci republik a na federální úrovni bylo upraveno jen hmotné právo. Uzavřením Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení a působením čl. 33 se tedy na postavení poživatelů důchodů nic nezměnilo, k výplatě dávky byla nadále příslušná instituce, která ji přiznala a vzniklý nárok nebyl v důsledku rozdělení federace nijak krácen. Jestliže Slovenská republika převzala závazky v těch případech, kdy její instituce sociálního zabezpečení již dávky vyplácela v okamžiku rozdělení a obdobně postupovala i Česká republika, pak se dle názoru Nejvyššího správního soudu jednalo o rozumný přístup, který co nejvíce šetřil princip právní jistoty a princip zachování nabytých práv poživatelů důchodů.

Tyto závěry stěžovatel v obecné rovině sice nezpochybňuje, konkrétně však dovozuje, že v případě změny trvalého bydliště důchodce by měla být jedna ze smluvních stran, konkrétně Česká republika, povinna přiznat poživatelům dávek v oblasti důchodového zabezpečení některé dodatečné nároky a plnění. Dle názoru Nejvyššího správního soudu však bylo cílem článku 33 Smlouvy právě takovýmto dodatečně vznášeným nárokům, jakož i možným pochybnostem o rozsahu kompetencí nositelů pojištění obou nástupnických států a koneckonců i znejistění právního postavení poživatelů důchodů, zabránit. Jakýkoliv nárok stěžovatele na dávku z českého systému důchodového pojištění přitom nelze dovodit výkladem citovaného ustanovení čl. 33 Smlouvy či vnitrostátních předpisů ani s přihlédnutím k principu legitimního očekávání. Zde Nejvyšší správní soud upozorňuje, že již Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 11. 5. 2005 č.j. II. ÚS 487/03 při vymezování pojmu legitimního očekávání konstatoval, že *„ke znakům právního státu a mezi jeho základní hodnoty patří neoddělitelně princip právní jistoty (čl. 1 odst. 1 Ústavy), jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky“*. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu pak ve svém usnesení ze dne 21. 7. 2009 č. j. 6 Ads 88/2006 – 154 poukázal i na další aspekt tohoto pojmu a na jeho souvislost s čl. 1 Listiny a s principem zákazu neodůvodněné nerovného zacházení, v němž je obsažen též principem zákazu libovůle .

Jestliže je tedy pojem legitimního očekávání chápán především jako projev principů obsažených v čl. 1 Listiny základních práv a svobod tj. principu zákazu libovůle a neodůvodněné nerovného zacházení a dále principu právní jistoty, obsaženého v čl. 1 odst.

1 Ústavy, neexistuje v daném případě žádná skutečnost, jež by svědčila ve prospěch názoru zastávaného stěžovatelem. Z širšího pohledu stěžovatel zajisté nemohl důvodně očekávat, že bude po rozdělení federace ekonomický vývoj v obou nástupnických státech stejný, že hmotně právní úprava důchodového zabezpečení zůstane i do budoucna unifikována a že úpravy výše vyplácených důchodů budou v obou nástupnických státech totožné, jako by k rozpadu federace vůbec nedošlo. Rovněž tak mohl jen stěží očekávat, že kdykoliv po rozpadu federace budou jeho již vypořádané důchodové nároky nějak upravovány podle místa aktuálního trvalého pobytu. Takováto zásada se v oblasti důchodového pojištění obecně neuplatňuje a ani z pohledu platné právní úpravy mu text výše citovaného ustanovení čl. 33 Smlouvy jakýkoliv důvod k podobnému očekávání nedával. Je přitom zřejmé, že i úmysl smluvních stran tomuto textu odpovídal, tj. strany záměrně zafixovaly příslušnost k výplatě vzniklých důchodových nároků podle příslušnosti republikových nositelů pojištění k 31. 12. 1992, aniž by za relevantní braly jakékoliv změny trvalého pobytu poživatele důchodu po tomto datu. Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že interpretace mezinárodních smluv je normativně upravena Vídeňskou úmluvou o smluvním právu. Tato úmluva stanoví, že smlouva musí být vykládána v dobré víře, v souladu s obvyklým významem, který se dává výrazům ve smlouvě, s přihlédnutím k jejich vzájemné souvislosti a k předmětu a účelu smlouvy. Tato kodifikovaná vykládací pravidla jsou normativní povahy a interpret je povinen se jimi řídit. Jestliže se tedy smluvní strany v rámci majetkového vypořádání závazků bývalé ČSFR v oblasti důchodového zabezpečení dohodly na tom, že důchody přiznané institucemi jednotlivých republik budou nadále spravovat tyto instituce, nelze při aplikaci jakéhokoli výkladového pravidla dovodit, že by zároveň zamýšlely, aby tomu za určitých okolností bylo jinak. Již vůbec pak není myslitelné, aby zcela odlišně od jeho původního významu vykládala předmětný článek 33 Smlouvy pouze jedna ze smluvních stran.

Jestliže k interpretačním pravidlům Vídeňské úmluvy patří interpretace pojmů v dobré víře a taktéž v jejich kontextu s ostatními ustanoveními smlouvy, pak nelze přehlédnout i čl. 4 Smlouvy, který stanoví, že při používání právních předpisů jednoho smluvního státu jsou občané tohoto smluvního státu rovni občanům druhého smluvního státu, pokud tato smlouva nestanoví jinak, a čl. 5 Smlouvy, který stanoví, že je-li pobyt na území jednoho smluvního státu podmínkou pro nárok na dávky z důchodového zabezpečení a nemocenského pojištění, nepovažuje se pobyt na území druhého smluvního státu za pobyt v cizině, pokud tato smlouva nestanoví jinak. Za této situace si lze jen obtížně představit, že by nositel důchodového pojištění České republiky vyložil čl. 33 Smlouvy různě pro občany České republiky s trvalým pobytem na jejím území, pro občany České republiky, kteří na jejím území trvalý pobyt nemají a pro občany Slovenské republiky, ať již mají trvalý pobyt kdekoli, tedy, že by na starobní důchod přiznaný příslušnou institucí Slovenské republiky hleděl v případě českého občana s trvalým pobytem v České republice zároveň jako na důchod český i slovenský, zatímco v ostatních případech pouze jako na důchod slovenský, a z tohoto hlediska pak posuzoval důchodové nároky žadatelů v českém systému důchodového pojištění. To by odporovalo nejen zmiňovaným výkladovým pravidlům, ale i základním principům koordinace, na nichž jsou smlouvy v oblasti sociálního zabezpečení, včetně této, vystavěny, tedy principu rovného zacházení a principu aplikace jednoho právního řádu. Takovýto výklad by byl rovněž v rozporu i s čl. 1 Listiny a v něm obsaženým zákazem neodůvodněně nerovného zacházení a z něho vyplývajícím zákazem libovůle v návaznosti na čl. 30 Listiny. Lze tak

uzavřít že české státní občanství stěžovatele má v projednávaném případě pouze ten význam, že stěžovatel spadá podle čl. 3 Smlouvy do okruhu osob, na něž se smlouva vztahuje, jeho trvalý pobyt na území České republiky ode dne 5. 3. 1999 je pak z hlediska jeho důchodových nároků zcela irelevantní. K výše uvedenému proto Nejvyšší správní soud jen pro úplnost dodává, že pokud by měla platit teze, z níž stěžovatel dovozuje své nároky vůči nositeli důchodového pojištění České republiky, byla by jakákoliv smluvní úprava výplaty již přiznaných dávek zbytečná.

Nejvyšší správní soud shrnuje, že žalovaná nikterak nepochybila při výkladu práva, když nepřiznala stěžovateli požadovanou dávku, stejně tak nepochybil krajský soud, jestliže žalobě proti rozhodnutí žalované o nepřiznání vyrovnávacího příspěvku nevyhověl. Napadený rozsudek krajského soudu tak netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, správní orgán ve věcech důchodového pojištění nemá toto právo ani v případě úspěchu ve věci, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spoj. s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 5. května 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu